

standsadvokaten en rimelig margin, inden for hvilken den pågældende konkret kan skønne, om det er afgørende for klienten at få bistanden straks og af advokaten.

Justitsministeriet kan tiltræde flertallets opfattelse, og mindretallets forslag er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

b. Den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 741 c indeholder en række regler om *bistandsadvokatens beføjelser* under sagen. Herefter har advokaten adgang til at overvære afhøringerne af den forurettede såvel hos politiet som i retten, ret til at stille yderligere spørgsmål til den forurettede under disse afhøringer, adgang til at gøre sig bekendt med forurettedes forklaring til politirapport samt, når tiltale er rejst, adgang til at gøre sig bekendt med sagens yderligere materiale. Advokaten må ikke uden politiets samtykke gøre den forurettede eller andre bekendt med dette yderligere materiale.

Det anføres i bemærkningerne til § 741 c, at bestemmelsen ikke indeholder en nærmere regulering af bistandsadvokatens processuelle stilling i retten. Det fremhæves derfor i bemærkningerne, at det i vidt omfang vil være overladt til domstolene at fastlægge advokatens beføjelser i forbindelse med den almindelige retsledelse. Det understreges dog samtidig, at bistandsadvokaten under afhøringerne ikke bør kunne rådgive den forurettede om den umiddelbare bevarelse af de spørgsmål, som stilles.

Endvidere fastslås det, at advokaten ikke bør kunne virke som en yderligere anklager i sagen, og advokaten bør derfor ikke have adgang til at procedere med hensyn til skyldspørgsmålet og strafudmålingen. Advokaten kan derimod procedere med hensyn til erstatningsspørgsmål og f.eks. spørgsmål om dørlukning, referatforbud og afhøring af den forurettede uden tiltaltes tilstedeværelse. Blandt de spørgsmål, som det herefter er overladt til domstolene at afgøre, er således navnlig, hvorvidt og i bekræftende fald på hvilken måde bistandsadvokaten kan stille spørgsmål til andre end den forurettede, dvs. tiltalte og eventuelle andre vidner (betænkningen side 43–45).

Der er i *udvalget* enighed om, at bistandsadvokaten fortsat ikke bør have adgang til at procedere om skyldspørgsmålet og strafudmålingen.

Mindretallet foreslår imidlertid, at det i retsplejeloven fastsættes, at advokaten har ret til at stille spørgsmål direkte til tiltalte, forurettede og andre vidner med henblik på en klarlæggelse af hændelsesforløbet, bortset fra spørgsmål, der direkte eller indirekte vedrører vurderingen af tiltaltes skyld og udmålingen af straffen. Mindretallet henviser herved til, at sådanne spørgsmål fra advokaten i praksis kan være nød-

vendige af hensyn til underbyggelsen af en eventuel erstatningspåstand. Endvidere henviser mindretallet til, at den forurettede har et naturligt krav på, at hændelsesforløbet i videst muligt omfang bliver klarlagt, og undertiden vil dette bedre kunne opnås, såfremt også bistandsadvokaten kan deltage i afhøringerne.

Endelig foreslår mindretallet, at det udtrykkeligt i retsplejeloven fastsættes, at advokaten har adgang til at være til stede under hele domsforhandlingen med den virkning, at tilstedeværelsen honoreres (betænkning side 57–59 og kapitel 10.2).

Flertallet finder, at den nuværende retstilstand bør opretholdes, idet tvivlsspørgsmål på dette område bedst løses ved en konkret afgørelse i retten og ikke egner sig til lovregulering. Flertallet har ikke indtryk af, at det i dag i noget nævneværdigt omfang giver anledning til problemer, hvis bistandsadvokaten ønsker at stille spørgsmål til forurettede og andre vidner, medmindre spørgsmålene direkte eller indirekte tager sigte på skyldvurderingen eller strafudmålingen. Udvalgsflertallet har heller ikke grundlag for at antage, at bistandsadvokaten afskæres fra at procedere vedrørende erstatningsspørgsmål og de tidligere nævnte processuelle spørgsmål eller fra at være til stede i rimeligt omfang.

Af de af flertallet anførte grunde har *Justitsministeriet* ikke fundet at burde medtage mindretallets forslag i lovforslaget.

c. Vedrørende *aktindsigt* finder mindretallet, at det vil være af stor betydning for bistandsadvokaten med henblik på at kunne yde den forurettede den bedst mulige bistand at få fuld aktindsigt straks fra sagens start. En sådan udvidelse vil derfor efter disse medlemmers opfattelse indebære en betydningsfuld styrkelse af den forurettedes stilling. Mindretallet mener ikke, at udvidet aktindsigt vil medføre nogen nævneværdig risiko for bevisforvanskning, og foreslår i den forbindelse, at bestemmelsen udformes således, at bistandsadvokaten som hovedregel har tavshedspligt også over for klienten på samme måde, som det i dag er tilfældet, når der efter tiltalerejsning er givet fuld aktindsigt, jf. § 741 c, stk. 3 (betænkningen side 54–56 og kapitel 10.2.).

Udvalgets flertal finder ikke at kunne anbefale en ændring af § 741 c, således at der straks fra sagens start, dvs. fra anmeldelsestidspunktet, skulle bestå en *ret* for bistandsadvokaten til at gøre sig bekendt med alt materiale i sagen. Disse medlemmer anser det på den ene side for tvivlsomt, om bevisforvanskning i noget større omfang med rette kan frygtes at forekomme, men finder på den anden side ikke at kunne udelukke, at der er en generel risiko herfor. Det er flertallets vurdering, at alene muligheden herfor vil